

УДК 336.5

Фатюха Н.Г.¹, Холод Д.І.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕз-0615м НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Державний бюджет - щорічний фінансовий план, що відображає рух грошових потоків, напрями діяльності уряду, використання коштів та джерела їх надходження. У зв'язку з цим доцільно подати показники зведеного бюджету України за останні чотири роки (табл. 1) за даними Міністерства фінансів України [1].

Таблиця 1-Показники зведеного бюджету України 2021 – 2024 рр.,

млн грн

Роки	Доходи	Видатки	Кредитування	Сальдо (дефіцит бюджет)
2021	1 662 242,7	1 844 377,7	4 773,2	-186 908,3
2022	2 196 273,3	3 043 499,1	-2 397,9	-844 827,9
2023	3 104 306,6	4 440 940,2	-8 932,9	-1 327 700,7
2024	3 587 789,5	4 944 026,1	-5 622,5	-1 350 614,1

У 2021–2024 роках показники зведеного бюджету України суттєво змінилися (табл. 1), що відображає трансформацію бюджетної політики та зростання фінансового навантаження на державу.

У 2021 році доходи зведеного бюджету становили 1 662 242,7 млн грн. У 2022 році вони зросли до 2 196 273,3 млн грн, що свідчить про мобілізацію

фінансових ресурсів держави. У 2023 році доходи продовжили зростати та досягли 3 104 306,6 млн грн, а у 2024 році збільшилися до 3 587 789,5 млн грн, що вказує на подальше розширення доходної бази бюджету. Видатки бюджету зростали більш динамічно, ніж доходи. У 2021 році їх обсяг становив 1 844 377,7 млн грн, у 2022 році видатки різко зросли до 3 043 499,1 млн грн, що відображає суттєве збільшення бюджетних витрат. У 2023 році цей показник досяг 4 440 940,2 млн грн, а у 2024 році – 4 944 026,1 млн грн, що свідчить про збереження високого рівня державних видатків.

Показники кредитування бюджету у досліджуваному періоді мали нестабільний характер. У 2021 році обсяг кредитування становив 4 773,2 млн грн, проте у 2022 році він набув від'ємного значення (–2 397,9 млн грн). У 2023 році від'ємне кредитування поглибилося до –8 932,9 млн грн, а у 2024 році склало –5 622,5 млн грн, що свідчить про складність фінансування бюджетних операцій. Сальдо бюджету протягом усього періоду залишалося від'ємним. У 2021 році дефіцит бюджету становив –186 908,3 млн грн. У 2022 році його обсяг різко зріс до –844 827,9 млн грн, а у 2023 році досяг –1 327 700,7 млн грн. У 2024 році дефіцит залишився значним і становив –1 350 614,1 млн грн, що вказує на збереження високого рівня бюджетного дисбалансу.

Динаміку показників, поданих у таблиці 1, відобразимо у вигляді графіка.

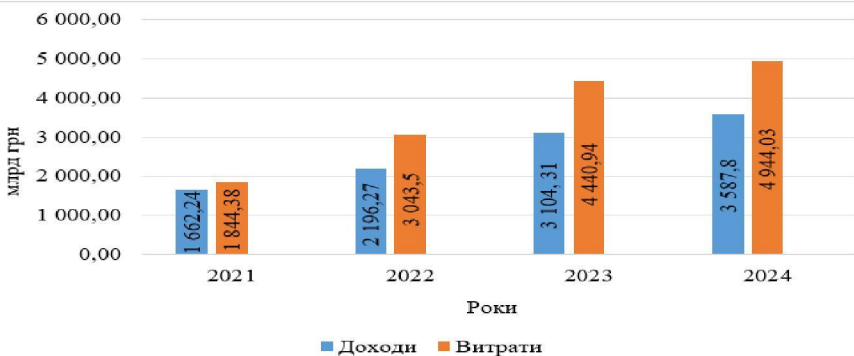

Рисунок 1 – Динаміка доходів і видатків за 2021 – 2024 рр.

Таким чином, аналіз показників зведеного бюджету України за 2021–2024 роки показує зростання доходів і видатків, при цьому дефіцит бюджету залишався значним. Це підкреслює необхідність удосконалення бюджетної політики та пошуку додаткових джерел доходів для забезпечення фінансової стабільності держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мінфін – фінансовий портал. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення 24.02.26).

2. Фатюха Н. Г., Холод Д. І. Аналіз державного боргу України в умовах воєнного стану: ризики та можливості оптимізації. Ефективна економіка. №11. 2024. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/5142> (дата звернення 25.02.26).

3. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 24.03.26).